

УДК 378.011.3-051:793.3

Є. П. ЛЯШЕНКО, викладач хореографічних дисциплін першої категорії Гадяцького коледжу культури і мистецтв імені І. П. Котляревського;
А. В. ЛЯШЕНКО, керівник хореографічного колективу сучасного танцю «Арабеск» Державного навчального закладу «Гадяцьке вище професійне аграрне училище»

СУЧАСНИЙ ТАНЕЦЬ У ХОРЕОГРАФІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Розкрито сутність сучасного танцю у формуванні нових цілей і цінностей у системі вищої педагогічної освіти, орієнтованих на поглиблення загальнокультурного та творчого розвитку майбутніх вчителів, що розглядається наразі як засіб підвищення ефективності навчання та виховання фахівця.

Ключові слова: сучасний танець, хореографія, хореографічна підготовка, майбутні вчителі, «ТМВ сучасного танцю».

Одним із пріоритетних напрямів професійної підготовки майбутніх вчителів хореографії є формування їх готовності до роботи з танцювальним колективом. Від ступеня готовності випускників педагогічних вишів до виконання своїх професійних обов'язків у роботі, вміння користуватися передовими теоріями і методами, залежить ефективність і якість хореографічного навчання дітей, результативність їх всебічного розвитку.

Сучасна система навчання студентів хореографічного напрямку має відповідати тенденціям розвитку суспільних потреб і спиратися на педагогічні та мистецькі інновації. Визначимо ряд важливих моментів, які характеризують хореографію сьогодення: масовий попит на сучасні стилі танцювального мистецтва в наслідок їх популяризації у засобах масової інформації; комерціалізація послуг додаткової освіти, яка позбавляє можливості навчання здібних та хореографічно-обдарованих дітей; зниження якості дитячого танцювального репертуару, яке виражається у відсутності художньо-естетичної та навчально-виховної його спрямованості; зменшення популярності народної хореографії, що призводить до втрати інтересу населення до національних танцювальних джерел і позбавляє молодь можли-

вості пізнання яскравого колориту українського танцю. Це змушує готувати спеціалістів нової формації здатних у сучасних умовах керувати танцювальним колективом і вирішувати актуальні проблеми педагогічної та мистецької освіти.

Теоретико-методологічні аспекти хореографічної підготовки майбутнього вчителя окреслено у працях Гройсман А. Захаров Р.; безпосередньо засобами сучасної хореографії Шаріков Д. Нікітін В. та інших учених.

В останні часи проблема хореографічної підготовки майбутніх вчителів виступає спеціальним об'єктом досліджень Л. Андрощук, Т. Благової, О.Бурлі, С. Забрєдовського, М. Рожко, І. Радченко, Т. Сердюк, О. Таранцевої, О. Філімонової та інших.

Враховуючи означене **метою нашої статті** є теоретичне обґрунтування використання методів професійної підготовки майбутнього вчителя хореографії, зокрема на основі матеріалу Сучасного танцю.

Професійна спрямованість студента-хореографа – це особистісна характеристика, яка включає професійно-педагогічні якості, художньо-естетичні потреби, інтереси, знання, вміння та навички, які формуються під впливом професійного середовища і сприяють успішності процесу засвоєння теорії та методики педагогічної діяльності та духовно-творчому становленню особистості майбутнього спеціаліста. Успіх професійної діяльності майбутніх вчителів хореографії безпосередньо залежить від того, як здійснювалася їх фахова підготовка та наскільки органічно розвивалася особистість студента під час навчання. Важливою складовою професійної підготовки майбутніх хореографів є дисципліна «ТМВ Сучасного танцю», адже сучасна система хореографічної освіти має логічно поєднувати традиційні та інноваційні педагогічні технології, враховувати концептуальні зміни, які відбулися в хореографічному мистецькому просторі і разом з тим зберігати класичну модель теоретичної та методичної підготовки спеціаліста, кращі світові й українські хореографічні традиції, дотримуватись суспільних вимог до керівника колективу, спиратися на передовий досвід роботи провідних діячів хореографічного мистецтва [1, с. 4-8].

Досліджуючи проблеми професійної підготовки вчителів хореографічного напрямку, науковці наголошують на важливості професійно-педагогічної спрямованості освіти, удосконаленні теоретико-методичної, фізичної (виконавської) та психолого-педагогічної основ навчання, розвитку професійно важливих якостей, виробленні індивідуального стилю діяльності, використанні диференційованого підходу, активізації самостійної роботи студентів [2, с. 16-20].

Однією з умов якісної підготовки фахівця-хореографа є оволодіння практичними й методичними основами сучасного танцю. Він дає можливість найбільш комплексно виховувати тіло хореографа та розкривати його творчий потенціал, що є важливими аспектами в практичній роботі хореографа-педагога [3, с. 8-14].

Але у сучасних умовах економії навчального часу і скорочення аудиторних годин постає проблема інтенсифікації навчального процесу, підвищення ККД кожної дисципліни. Це стосується й підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін, зокрема вчителів хореографії.

Тому на жаль, у більшості вищих педагогічного напрямку на відділеннях хореографії сучасний танець вивчається лише на 5-6х курсах, що ставить непосильне завдання як перед студентами, так і перед педагогами. Адже сучасні напрямки хореографії широко використовуються як у різних шоу-проектах, професійних театрах, так і в аматорських дитячих хореографічних колективах; тому загального знайомства з основами техніки танцю-модерн сучасному вчителю мало, необхідне глибоке володіння теоретичною і практичною базою сучасної хореографії.

Тому на нашу думку було б доцільним введення в систему хореографічної освіти педагогічних вищів дисципліни «ТМВ сучасний танець» вже з третього курсу освітнього рівня «бакалавр». Ми вважаємо, що таким чином маємо можливість вирішення проблеми у двох напрямках:

по-перше, розвиток фізіологічно-хореографічних здібностей, прищеплення необхідних гімнастичних умінь і навичок та теоретичних знань для методично-педагогічної діяльності;

по-друге, підготовка студентів до занять з модерн-джаз танцю, освоєння основних технічних принципів даного напрямку хореографії, для того, щоб на старших курсах на вже підготовленому ґрунті займатися розкриттям творчого потенціалу, пошуком власного стилю, створенням авторської форми для розкриття внутрішнього змісту (етюду, імпровізації, будь-якого творчого завдання).

Бо танець модерн на різницю від народного або класичного створювався на підґрунті творчої діяльності якоїсь конкретної особистості танцюриста. Як відзначає В.Ю. Нікітін, у танці модерн істотним є спроба виконавця вибудувати зв'язок між формою танцю і своїм внутрішнім станом, більшість стилів танцю –модерн сформувалася під впливом якої-небудь чітко викладеної філософії чи визначеного бачення світу [3, с.12].

Особливостями сучасної хореографії є імпровізаційно-синтезована структура, що реалізувалась як:

- імпрровізація в танцювальних формах і техніках (вільна пластика, класичний, народний, бальний танець – рухи, положення тіла, віртуозна техніка ніг, складна координація, нахилання та перегинання корпусу, кроки, біг, стрибки, переводи рук, стилізація та рух з чітким психологічним змістом);

- синтез балетної традиції кінця ХІХ ст. (створення та побудова балету: *libretto*, музичне оформлення, хореографія й постановка – *pas de deux*, *divertissements*, *danse d'action*, класичний, характерний танець, танцювальна пантоміма, художнє оформлення – сценографія та костюми, професійне навчання на основі класичної системи танцю – *danse d'école*) з танцювальними інноваціями першої половини ХХ ст. (модерн-танець, джаз-танець, хіп-хоп танець, імпрровізація з тканиною, відтворення миттєвості, показ потворного, еротизація, символізація та асоціативний образ, перфоманс) [5, с. 47-49];

- новітні форми взаємодії хореографії з такими мистецтвами, такі як синтез, зняття, симбіоз, концентрація, трансляційне сполучення;

- синтез всіх видів хореографії: народної (російський, український, іспанський, польський, італійський, угорський, східний танець); класичної – академічні балетні зразки, *pas de deux*, *pas de troic* (*entrée*, *adagio*, *variations*, *code*); бальної (європейський стандартний танець, латиноамериканський танець) [4, с. 74-95];

- синтез інших видів мистецтва: образотворчого (живопис, скульптура, дизайн); музики (опера, церковна, рок, популярна, романс); театру (ляльковий, оперета, пантоміма, театр тіней, інтерактивний); принципи поетики кіно (стоп-кадр, зворотний рух дії); відеоарту.

Отримуючи всі ці знання майбутні вчителі хореографії матимуть змогу репрезентувати сучасний стан хореографічного мистецтва, набувши остаточно художньої цінності в мистецтві. Постійний рух, збагачення новими формами, швидко пристосування до сучасних вимог у хореографічній культурі надає їм універсальної цінності.

Отже, чим раніше, детальніше і досконаліше вивчається сучасний танець, тим ефективнішим буде застосування його на практиці майбутніми вчителями.

Головний шлях формування професійної готовності майбутніх вчителів хореографії полягає у збагаченні студентів знаннями й уміннями, значущими для їх інтелектуально-емоційного ставлення до цих знань як до істинних; виробленні стійких педагогічних поглядів, впевненості у правильності своїх думок і дій; вихованні професійних потреб, які спонука-

ють до діяльності у відповідності зі своїми ціннісними орієнтаціями; досягненні органічної єдності знань, переконань і практичної дії. Включення у цей процес духовного потенціалу особистості студента, його творчих сил відбувається завдяки активній навчально-пізнавальній і художньо-виконавській діяльності, ефективність якої визначається створенням таких умов, які б забезпечували формування педагогічних переконань, стимулювання внутрішнього саморозвитку майбутнього вчителя хореографії. Все це можливо досягти лише за умови правильно організованого навчання та виховання студента.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гройсман А. Л. Методологические принципы хореографического образования / А. Л. Гройсман // Психолого-педагогические аспекты обучения студентов театральных вузов : сб. фрагментов дисс. исследований. – М. : Имприт, 1996. – Вып. 3. – С. 4-8.
2. Захаров Р. В. Сочинение танца. Страницы педагогического опыта / Р. В. Захаров. – М. : Искусство, 1983. – 224 с.
3. Никитин В. Ю. Модерн джаз танец. Методика преподавания / Никитин В. Ю. – М. : ВЦХТ, 2002. – 160 с.
4. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії : наук.-попул. вид-ня / Шариков Д. І. – К. : Видавець Карпенко В. М., 2008. – 168 с.
5. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії [Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрями, стилі, види.] : монографія / Шариков Д. І. – К. : КиМУ, 2010. – 208 с.

